

vaarroute ontstaan tussen de Rotte en de Goudse binnenstad en verder naar de Reeuwijkse plassen.

Daadwerkelijk is het Gouds Watergilde betrokken bij de organisatie van de jaarlijkse Havenstaddagen en de daarmee samenvallende waterconferentie voor genodigden en bestuurders van gemeenten en hoogheemraadschappen. Het thema van dit jaar zal zijn: Pompen of Verzuipen.

Verder heeft zij vorig jaar de beschrijving geleverd van de *Historische Vaarroute*, een handzame gids bij de toen in gebruik genomen fluisterboten. Een Historische Sluizentocht per fiets is in voorbereiding.

Onlangs is het Gouds Watergilde benaderd door de Openbare Bibliotheek voor deelname aan het Goudanet. Het Goudanet is een gezamenlijk initiatief van de Openbare Bibliotheek, het Streekarchief Midden-Holland en museumgoudA en staat voor een uitgebreide informatie-verstrekking over Gouda via het internet, met een specifiek daarvoor ontwikkelde zoekfunctie. Sinds begin maart is deze website officieel in de lucht en bereikbaar via www.goudanet.nl, maar staat nog wel aan het begin van de ontwikkeling. De Historische Vereniging die Goude is daarin echter al goed vertegenwoordigd.

Tot één van die ontwikkelingen behoren de Digitale Dossiers, waaraan via een redactiecommissie iedereen een bijdrage kan leveren (voor internet kenners: een Wikipedia-achtige opzet). Het Gouds Watergilde is gevraagd voor deelname aan de redactiecommissie voor het opzetten en onderhouden van het dossier Water met alle denkbare, daarop betrokken aspecten.

Voor een gerichtere presentatie naar buiten van hun activiteiten is het Gouds Watergilde ter uitbreiding van de werkgroep op zoek naar een redactioneel ingesteld persoon die in de waterproblematiek geïnteresseerd is en die ook zitting wil nemen in de redactiecommissie Digitale Dossiers, waarvoor computerkennis echter geen vereiste is. De werkgroep komt ongeveer eenmaal per maand overdag bijeen op het Stadhuis; de redactiecommissie Digitale Dossiers eveneens eenmaal per maand maar dan in de avonden. Voor meer informatie kan contact worden opgenomen met Hans Suijs (0182-536643) of Victor Poolen (0182-532883) of via info@diegoude.nl. (*Victor Poolen*)

Emigratie en remigratie. Over dromen en werkelijkheden

Inleiding

De Stichting Boughaz dankt haar ontstaan aan het gelijknamige videoproject dat in 2003 de geschiedenis van drie generaties in Gouda wonende Marokkanen in woord en beeld heeft vastgelegd. Het Streekarchief Midden-Holland had namelijk geconstateerd dat in het archief nauwelijks sporen waren terug te vinden van de omvangrijke Marokkaanse gemeenschap in de stad. Gouwenaars van Marokkaanse herkomst die meer wilden weten over hun geschiedenis in de Goudse regio konden daarom, in tegenstelling tot autochtone Gouwenaars, niet bij het streekarchief terecht. Dit zou hen kunnen belemmeren, zo was de gedachte, in het vormgeven aan hun identiteit in de Nederlandse (Goudse) samenleving. Het videoproject concentreerde zich op het portretteren van individuele mensen met als gezamenlijk belang de Marokkaanse identiteit onderdeel te laten worden van het collectief geheugen van de regio. De resultaten werden in mei en juni 2003 in een drietal zeecontainers getoond.

Over dromen en werkelijkheden

Geleidelijk groeide het besef dat het niet bij één project mocht blijven. Vandaar dat in 2004 het initiatief werd genomen tot de oprichting van de Stichting Boughaz. Mensen, zowel van Marokkaanse als van Nederlandse origine, werden bereid gevonden zitting te nemen in het bestuur. Zij ontwikkelden het project 'Emigratie en remigratie. Over dromen en werkelijkheden'. Hiermee wilde het bestuur in een filmische documentaire het verhaal vastleggen van Marokkanen in het noorden van Marokko, die op het punt staan naar Nederland te emigreren en zich in de regio Gouda willen vestigen en van hen die dat kort geleden hebben gedaan, alsmede het verhaal van Marokkanen die vanuit de Goudse regio naar het noorden van Marokko zijn geremigreerd, respectievelijk van plan zijn dit binnenkort te gaan doen.

Na een periode van intensieve voorbereiding ging de documentaire op zaterdagmiddag 17 december 2005 in première in de Goudse Sint-Janskerk. Voor deze monumentale kerk in het hart van de historische stad was bewust gekozen om zo de relatie tussen de geschiedenis van de autochtone Gouwenaars en van de Gouwenaars van Marokkaanse herkomst te onderstrepen. Sedert 1965 is er immers sprake van een gemeenschappelijke geschiedenis.

Na een welkom en een korte uiteenzetting van het project door secretaris Nico Habermehl hield wethouder Roland van Schelven een inleiding. Hij schetste de ontwikkeling die de Marokkanen in Gouda doormaakten van gastarbeiders, via (tijdelijke) gezinshereniging naar permanente bewoners van de stad. Ook al zijn de herinneringen nog zo sterk, teruggaan is bijzonder moeilijk door de vele banden die er in Nederland zijn. Maar ook de samenleving in Marokko is veranderd. De eerste generatie Marokkanen moet leren leven in twee werelden, aldus Van Schelven. Jonge Marokkanen daarentegen willen niet terug.

Aansluitend vertelde bestuurslid Naima Zefzafi over de band die geschiedenis tussen mensen smeedt. Zij ging kort in op de geschiedenis van de in de regio Gouda wonende Marokkanen. Een belangrijk deel van hun verleden delen zij met de Gouwenaars. Zij riep op niet meer te spreken van Marokkanen, maar van Gouwenaars. Wees er trots op in Gouda te wonen en deel uit te maken van de Goudse samenleving, zo hield zij de aanwezige Gouwenaars van Marokkaanse herkomst voor.

Na deze inleidingen werd de documentaire getoond, die is gemaakt door Noëll, Media & Cultuur BV uit Arnhem, een professioneel productiebedrijf van kunstenaars van Marokkaanse origine. Via aansprekende filmbeelden werd een goed beeld gegeven van de moeilijke omstandigheden waaronder vooral de eerste generatie Gouwenaars van Marokkaanse herkomst leeft. In Nederland verlangen zij naar Marokko, maar daar eenmaal aanwezig zien ze weer uit naar Nederland. De jongere generatie Marokkanen hecht meer, zij het niet onvoorwaardelijk, aan Nederland. Remigranten in Marokko denken vaak met enig heimwee terug aan Nederland. Diverse geïnterviewden merkten op dat de samenleving in Nederland de laatste jaren was verhard. Daardoor vonden zij het leven in Nederland minder prettig.

De reacties op de documentaire varieerden van 'ontroerend' tot 'interessant maar traag' met alle daartussen liggende schakeringen. Veel waardering was er voor het feit dat Marokkaanse vrouwen, een veelal vergeten groep, ditmaal de aandacht kregen die ze verdienen. Enkele mensen merkten op dat zij de overgang tussen de verschillende onderdelen in de documentaire wat abrupt vonden.

Gemeenschappelijk verleden

De Gouwenaars van Nederlandse en van Marokkaans herkomst hebben een gemeenschappelijk verleden van veertig jaar. Die periode beslaat drie generaties. Vele generaties zullen volgen, waarbij sprake zal zijn van een voortschrijdende integratie. De komende

generaties Gouwenaars met een Marokkaanse achternaam zijn door de documentaire, die wordt bewaard in het Streekarchief Midden-Holland, in staat iets van hun oorspronkelijke 'roots' terug te vinden. (Nico Habermehl)

Rectificatie

Zowel voor- als achternaam van de wethouder van Archeologie en Monumentenzorg werd in de vorige Tidinge beide een keer onjuist geschreven. Dat spijt de redactie. De correcte schrijfwijze is: Roland van Schelven.

Afscheid van...

Leegstaande gebouwen van de Plateelbakkerij 'Zuid-Holland' (PlaZuid) worden afgebroken. Foto's: Jan H. Kompagnie.